

Yer Şekilleri — Deneme

KPSS AI Coach · 20.09.2026 · 7 soru

I. Çin Danxiası, kırmızı kumtaşıdan oluşan ve dik uçurumlarla karakterize edilen bir yer şeklidir. II. Bu alan Ağustos 2010'da Dünya Mirası ilan edilmiştir.

1. Buna göre Çin Danxiası ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Kayaç yapısı ile yüzey biçimi arasında belirgin bir ilişki bulunmaktadır.
- B) Tamamı volkanik püskürme ürünlerinin birikmesiyle oluşmuştur.
- C) Yer şeklinin oluşumunda yalnızca buzullar etkili olmuştur.
- D) Kırmızı renkteki bütün araziler Dünya Mirası listesine alınmıştır.
- E) Dünya Mirası ilanı, yer şeklinin kayaç türünü kesin olarak değiştirmiştir.

I. Everglades Ulusal Parkı, geniş bataklık alanlarıyla tanınır. II. Yosemite Vadisi, buzul şekillerinin belirgin olduğu bir alandır. III. Danxia yer şekilleri, kırmızı kumtaşı üzerinde gelişen dik yamaçlı bir manzarayı temsil eder.

2. Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Yeryüzü şekilleri, oluşumlarında farklı dış kuvvetlerin ve kayaç özelliklerinin etkisini birlikte yansıtabilir.
- B) Bütün doğal alanlar aynı kökenli yer şekillerinden oluşur.
- C) Kayaç türü, yer şekillerinin görünümünü hiçbir biçimde etkilemez.
- D) Buzul etkisi görülen vadiler yalnızca kıyı kuşağında oluşur.
- E) Kırmızı renkli kayaçlar her zaman tek başına plato oluşturur.

3. I. Çin Danxiası, kırmızı kumtaşı üzerinde gelişen bir yer şekilleri manzarasıdır. II. Çin Danxiası, dik uçurumlarla karakterize edilir. III. Çin Danxiası, Ağustos 2010'da Dünya Mirası ilan edilmiştir.

Yukarıdakilerden hangileri Çin Danxiası için doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

II. ve III. jeolojik zamanlarda oluşan bazı yer şekilleri arasında, kırmızı renkteki kayaçlar üzerinde gelişen ve dik yamaçlarıyla dikkat çeken bir örnek vardır. Bu örnek, Ağustos 2010'da Dünya Mirası ilan edilmiştir.

4. Buna göre söz konusu yer şekli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çin Danxiası
- B) Kumul
- C) Kıvrım dağları
- D) Fay hattı
- E) Everest Tepesi

5. ""kırmızı kumtaşındandır oluşandır"" ifadesiyle başlayan, dik uçurumlarla ayırt edilen ve Ağustos 2010'da Dünya Mirası ilan edilen yer şekilleri topluluğu aşağıdakilerden hangisidir?

- A)** Danxia yer şekilleri
- B)** Karst topoğrafyası
- C)** Peribacaları
- D)** Mantar kaya
- E)** Kumul

Kurak ve yarı kurak bir bölgede, rüzgârın taşıdığı ince malzeme birikerek çok sayıda kum tepesi oluşturmuştur. Bölgede yaşayanlar bu birikim şekillerine özel bir ad vermektedir.

6. Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A)** Kumul oluştuğu
- B)** Orojenez gerçekleştiği
- C)** Fay hattı geliştiği
- D)** Volkanik dağ oluştuğu
- E)** Karstik çözünme baskın olduğu

7. Kırmızı kumtaşındandır oluşandır ve dik uçurumlarla karakterize edilen, Ağustos 2010'da Dünya Mirası ilan edilen yer şekilleri topluluğu aşağıdakilerden hangisidir?

- A)** Danxia yer şekilleri
- B)** Karst topoğrafyası
- C)** Peribacaları
- D)** Mantar kaya
- E)** Kumul

Cevap Anahtarı

1. A

2. A

3. E

4. A

5. A

6. A

7. A

Çözümler

- 1.** Çin Danxiası'nın kırmızı kumtaşı'ndan oluşması ve dik uçurumlarla karakterize edilmesi, kayaç yapısı ile yüzey biçimi arasında ilişki bulunduğunu gösterir. B seçeneği yanlıştır; çünkü verilen bilgi volkanik kökeni değil, kırmızı kumtaşı ve dik uçurumları vurgular. D seçeneği ise aşırı genellemedir; bir yerin kırmızı renkte olması, Dünya Mirası ilanı için tek başına yeterli değildir.
- 2.** Everglades'in bataklık niteliği, Yosemite Vadisi'nin buzul şekilleri ve Danxia'nın kırmızı kumtaşı üzerinde gelişen dik yamaçlı yapısı birlikte değerlendirildiğinde, yer şekillerinin farklı oluşum süreçleri ve kayaç özellikleriyle biçimlenebildiği sonucu çıkarılabilir. En güçlü çeldirici C'dir; çünkü Danxia örneği kayaç türünün yer şeklinin görünümünü etkilediğini açıkça gösterir, dolayısıyla bu genelleme yanlıştır.
- 3.** I, II ve III numaralı yargıların üçü de onaylı kaynaklarla doğrulanmaktadır: Çin Danxiası kırmızı kumtaşı üzerinde gelişen ve dik uçurumlarla ayırt edilen bir yer şekilleri manzarasıdır; ayrıca Ağustos 2010'da Dünya Mirası ilan edilmiştir. En güçlü çeldirici D şıkkıdır; çünkü ilk iki yargı doğru olsa da üçüncü yargı da doğrudur ve kapsam dışı bırakılamaz.
- 4.** Doğru cevap Çin Danxiası'dır; çünkü kırmızı kumtaşı üzerinde gelişen ve dik uçurumlarla karakterize edilen, Ağustos 2010'da Dünya Mirası ilan edilen yer şekli budur. En güçlü çeldirici E'dir; Everest Tepesi de çok bilinen bir yer şeklidir ancak yükseklik bilgisiyle tanınan bir dağdır, bu morfolojik ve UNESCO ipuçlarına uymaz.
- 5.** Kırmızı kumtaşı, dik uçurumlar ve Ağustos 2010 tarihi birlikte Danxia yer şekillerini tanımlar. Karst topoğrafyası, peribacaları, mantar kaya ve kumul başka jeomorfolojik şekillerdir; ancak verilen ayırt edici niteliklerin tamamını birlikte karşılamaz. En güçlü çeldirici C'dir; çünkü peribacaları da özgün bir yer şeklidir, fakat kaya türü ve morfolojik özellikler bakımından burada anlatılan topluluk değildir.
- 6.** Rüzgârın kurak ve yarı kurak bölgelerde biriktirdiği kum tepelerine kumul denir; bu yüzden doğru cevap A'dır. B seçeneği dağ oluşumunu, D seçeneği magmanın yüzeye çıkıp birikmesini anlatır; kuruluma uyuşmaz.
- 7.** Verilen ipuçları, Çin Danxiası olarak da bilinen Danxia yer şekilleri topluluğunu tanımlar. Karst topoğrafyası, peribacaları, mantar kaya ve kumul başka yer şekilleridir; özellikle en güçlü çeldirici C'dir, çünkü görünüm benzerliği çağrışırsa da oluşum ve tanım farklıdır.